

SVIZOVE STRANI

[novice]

13. NOVEMBER 2008 * LJUBLJANA

KSJS o preoblikovanju KAD-a in plačnem sistemu

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS), katere član je tudi Sviz in povezuje več kot 74 tisoč zaposlenih v javnem sektorju, je na novinarski konferenci izrazila pričakovanje, da bo sodelovala pri pripravi zakona glede preoblikovanja Kapitalske družbe (KAD) ter se čimprej sestala z novo ministrico za javno upravo glede novega plačnega sistema. Glede KAD konfederacija predlaga ustanoviti posebno zavarovalnico, ki bo upravljala pokojninske sklade javnih uslužbencev, obenem pa meni, da sredstva s KAD ne morejo biti v celoti prenesena na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. O nedavno uveljavljenem plačnem sistemu pa KSJS po odzivu svojega članstva ugotavlja, da je sistem nedomišljen in ima veliko anomalij, tako glede razmerij med posameznimi delovnimi mesti kot pri napredovanju zaposlenih ali dodatkih. Konfederacija se zaveda družbeno-ekonomskih razmer, v katerih se je znašla tudi Slovenija, a njen poglavitni cilj ostaja zavarovati interese članstva. Pri tem se KSJS ne namerava ogniti soodgovornosti za skupno usodo vseh državljanov in državljanov, vendar pod pogojem, da bo imela konfederacija možnost, da se kot enakopraven socialni partner pridruži oblikovanju in sprejemanju ključnih odločitev, pomembnih za prihodnost.

21. NOVEMBER 2008 * LJUBLJANA

Čestitke novim ministrom s predlogi za sestanke

V petek, 21. novembra letos, so poslanci in poslanke Državnega zbora podprli predlagane ministre nove vlade. Novi minister za šolstvo in šport je postal dr. Igor Lukšič, za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobčič, ministrica za kulturo pa Majda Širca Ravnikar. Vsem trem novim ministrom je Sviz, kot je to že običaj ob vsakokratni menjavi oblasti, poslal čestitke ob izvolitvi in odgovorno in zahtevno ministrsko mesto. Vsem trem smo predlagali tudi čimprejšnje srečanje in predstavili teme, o katerih bi želeli izmenjati stališča z novimi ministri.

Šolskemu ministru smo tako predlagali pogovor o učinkih novega plačnega sistema na materialni položaj zaposlenih v vzgoji in izobraževanju, o problematiki zaposlovanja za določen čas (10 mesecev) v šolstvu, o beleženju delovnega časa v vzgoji in izobraževanju, o sestavi svetov zavodov javnih vrtcev in šol ter o trajanju mandatov ravnateljev.

Novemu visokoškolskemu ministru smo prav tako predlagali, da bi izmenjali stališča o učinkih plačnega sistema na položaj zaposlenih v visokem šolstvu in raziskovalni dejavnosti ter o sestavi upravnih odborov javnih raziskovalnih zavodov. Ob tem smo predlagali še, da bi razpravljali o ustanovitvi komisije za razlago Kolektivne pogodbe za raziskovalno dejavnost ter o novem zakonu o univerzah.

Z ministrico za kulturo pa se želimo pogovoriti o vladnem predlogu aneksa h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti, o predlogu pravilnika o napredovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti ter tudi v kulturi, o učinkih novega plačnega sistema na plače zaposlenih v tej dejavnosti in o sodelovanju predstavnikov zaposlenih v svetih zavodov.

Ko se bodo novi ministri odzvali prošnjam za srečanja in Svizove predstavnike povabili na sestanke, vas bomo o tem obvestili na Svizovi spletni strani, seveda pa bomo o srečanju tudi poročali.

25. NOVEMBER 2008 * LJUBLJANA

Izobraževalni seminar za predsednice in predsednike Svizovih območnih odborov

Za predsednice in predsednike Svizovih območnih odborov je pomočnik glavnega tajnika Sviza skupaj s pravno službo sindikata pripravil izobraževalni seminar o novem plačnem sistemu in izračunu plač. Predsedniki so na seminarju dobili praktično znanje o tem, kako so sestavljene plače po novem, kako izgleda pravilen plačni list, katere podatke mora vsebovati – ogledali so si tudi nekaj nepravilnih plačnih listov. Verjamemo, da so predsedniki območnih odborov izvedeli dovolj, da se lahko zdaj članice in člani Sviza obrejo neposredno nanje ob dilemah in vprašanjih, ali je njihova plača izračunana pravilno.

28. NOVEMBER 2008 * LJUBLJANA

Seja predsedstva Sindikalne konference OŠ in zavodov za OPP

Člani predsedstva Sindikalne konference osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami so na seji razpravljali o položaju in plačah zaposlenih v omenjenih ustanovah ter sprejele stališče o tem. Predsedstvo sindikalne konference je izrazilo pričakovanje, da bo vodstvo sindikata novega šolskega ministra seznanilo z nezadovoljstvom zaposlenih v OŠPP in zavodih za OPP glede vrednotenja njihovega dela v novem plačnem sistemu ter dodatkov. Razpravljali so tudi o potrebi po spremembi vrednotenja nekaterih delovnih mest in določenih pravilnikov.

4. DECEMBER 2008 * LJUBLJANA

Seja predsedstva Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih

Sestalo se je predsedstvo Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih Sviza. Njegovi člani so med drugim razpravljali o novem plačnem sistemu, o njegovih pomanjkljivostih in odzivih zaposlenih v osnovnih in glasbenih šolah na njegovo uveljavitev. Z ugotovitvami bodo seznanili Izvršni odbor Sviza, od katerega člani predsedstva pričakujejo nadaljnje ukrepe.

V nadaljevanju je potekala razprava o drugi problematiki, ki zadeva osnovne in glasbene šole (normativi in standardi, plačilo izpeljevanja DSP in šole v naravi, beleženje delovnega časa, tožbe zaradi zmanjševanja plač po 5. a členu Zakona o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih ...). Člani predsedstva so predlagali tudi teme za spomladansko izobraževanje sindikalnih zaupnikov.

[uvodnik]

Sviz pripravljen na sestanek z ministrom

Novoizvoljenemu šolskemu ministru dr. Igorju Lukšiču smo – v skladu z ustaljeno prakso ob menjavah ministrov – čestitali za izvolitev in mu zaželeli uspešno delo. Čestitko smo dopolnili s predlogom, da se čim prej sestanemo in izmenjamo stališča o vprašanih, ki nas bodo zaposlovala v novem mandatu. Sviz je ministru za prvi sestanek predlagal teme, ki so za zaposlene v vzgoji in izobraževanju zelo pomembne, ministrstvu pa prepustil, da dnevni red sestanka dopolni s točkami po svoji presoji.

Do prvega sestanka med Svizom in prejšnjim ministrom dr. Milanom Zverom pred štirimi leti je prišlo še pred božičem in tudi tokrat ne bi smelo biti dosti drugače. Prejšnjemu ministru smo leta 2004 predlagali pogovor o uresničevanju zviševanja plač zaposlenim v izobraževanju, ki smo ga podpisali leta 2002 še z vlado dr. Janeza Drnovška, o naraščajočem nasilju v šolah, na katerega je začel Sviz opozarjati konec leta 2003, in o nameri vlade, da spodbudi razvoj zasebnih šol in vrtcev. Minister je na takratnem sestanku zagotovil, da bo vlada v letih 2004, 2005 in 2006 poviševala plače skladno s podpisanim aneksom. Besedo je držal.

Plače bodo med osrednjimi temami tudi na prvem pogovoru z dr. Igorjem Lukšičem, ki mu bomo ponovili razloge, zaradi katerih nismo podpisali Kolektivne pogodbe za javni sektor, in izpostavili razvrednotenje dela v izobraževanju, če ga primerjamo z javno upravo, vojsko, državno upravo ali z delom novinarjev na javnem zavodu RTV. Predstaviti nameravamo tudi pričakovanje, da se bodo razmerja med primerljivimi poklici v javnem sektorju v tem mandatu uredila. Čeprav je prejšnji minister dr. Milan Zver ob vsakem medijem izpostavljenem nasilju v slovenskih šolah napovedoval ukrepe, ni glede tega storil ničesar in prav tako niso ničesar spremenili naši pozivi, da se skupaj s starši in podporo širše javnosti sistematično lotimo problematike nasilja, ki je ob pravočasnih ukrepih pri nas še vedno obvladljivo. Zelo možno je, da se bo v zaostrenih gospodarskih razmerah – katerih neločljiv spremljeva-

lec je povečana brezposelnost, ki bo v družine vnašala nelagodje in napetosti – nasilje v šolah stopnjevalo še hitreje, kot bi se sicer. Zato bo tudi problematika nasilja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah predmet prvega pogovora z novim ministrom. Dr. Milanu Zveru ni uspelo uveljaviti st odstotnega financiranja zasebnih šol in s tem javne šole potisniti v neenakopraven položaj. Svizu je uspelo v bran javnih šol sestaviti široko koalicijo (od dijakov in študentov do ravnateljev in strokovnih združenj s področja izobraževanja), zbrati 75.000 podpisov in na koncu pridobiti tudi očitno podporo večine javnosti. In prav je, da se ve, da smo ohranitev prevladujočega položaja javnega šolstva v naši državi izbojevali v prvi vrsti učitelji in učiteljice ter drugi zaposleni v šolstvu.

Ker ni nevarnosti, da bi se v tem mandatu takšni predlogi ponovili, imamo več prostora za rešitev drugih težav in vprašanj, ki niso tako dramatični, a so zelo pomembni. Od novega ministra pričakujemo, da se uredi problem tako imenovanega evidentiranja delovnega časa, ki zaposlenim in ravnateljem jemlje energijo, birokratizira učiteljski poklic čez vsjo dopustno mejo, vnaša spore in nezadovoljstvo ter ogroža kakovost izobraževalnega procesa. Prav tako želimo v tem mandatu odpraviti zakonske nejasnosti pri razumevanju in plačevanju povečane tedenske učne obveznosti. Pričakujemo, da bo minister na sestanku potrdil voljo vlade, da v najkrajšem času vrne sestavo svetov javnih šol in vrtcev v razmerja pred spremembo ZOFVI leta 2006. Ministru bomo – brez dlake na jeziku – sporočili, da nasprotujemo podaljševanju mandata ravnateljem, še bolj pa vpeljavi trajnih mandatov.

Sviz si želi z ministrom – tako kot z njegovimi predhodniki in predhodnicami – vzpostaviti spoštljiv in enakopraven dialog o vseh ključnih izobraževalnih vprašanjih. Koliko pa bomo pri tem uspešni, bomo lahko sodili čez štiri leta.

BRANIMIR ŠTRUKELJ,
glavni tajnik Sviza

[v središču]

Visoko šolstvo in znanost

► **V visokem šolstvu in znanosti zadnje leto ne moremo biti zadovoljni z doseženim, podobno kot verjetno nihče v vzgoji in izobraževanju. Nov plačni sistem je tak birokratski »zmazek«, da so verjetno zadovoljni le tisti, ki so dobili obljube o 20-odstotnem povišanju ali več. Takih, žal, v celotnem šolstvu in znanosti ni.**

Poglejmo si najprej nekaj preprostih »cvetk« iz novega plačnega sistema. Denimo, da ste zaposleni na fakulteti ali inštitutu in opravite 10 nadur pri delu za gospodarstvo. Po novem se tudi nadure delijo s prisotnostjo na delu, kar pomeni, da če ste v pol meseca naredili 10 nadur, drugo polovico meseca pa bili na dopustu, dobite plačanih le 5 ur. Podobno je še za marsikateri drug dodatek.

Verjetno ste prebrali, kako imajo nekateri direktorji bolnišnic po 12 tisoč evrov in več bruto plače, medtem ko dekan fakultete (ali celo rektor) in direktor inštituta dobi dvakrat manj. Po novem sistemu bo zdravnik dobil tudi 30 odstotkov več kot njegov univerzitetni učitelj.

Po izračunih sindikata se je od leta 2002 do zdaj plača v visokem šolstvu in znanosti znižala v povprečju za 7 odstotkov glede na inflacijo. V tem času so se pokojnine povečale za 15 odstotkov. Pričakovani dvigi plač v visokem šolstvu in znanosti so, računano po posameznikih, približno dvakrat nižji kot v zdravstvu ali pri novinarjih RTV. Za primer – zdravstvo bo pridobilo 300 milijonov evrov, visoko šolstvo in znanost le pet.

Trditve prejšnje politike, da se sredstva za znanost in visoko šolstvo ne zmanjšujejo in da so primerljiva z razvitimi državami, so v nasprotju z dejstvi. Obstoječe univerze oz. fakultete, denimo, dobi-

jo iz leta v leto manj denarja, ker se odpirajo nove, zato kljub približno enakim sredstvom univerze niso »padle« v minus le na račun zmanjšanja plač zaposlenih. Torej so zaposleni iz svojih plač in proti svoji volji financirali odpiranje novih univerz in fakultet. Podobno je pri zaposlenih na inštitutih, ki so delovali brez večjih finančnih pretresov in presežkov na račun zmanjševanja plač zaposlenih oz. z dodatnim neplačanim delom.

Poleg omenjenih težav smo v zadnjih letih pričali velikanski, celo za več kot 100-odstotni povečani obremenitvi, kar se kaže, denimo, v povečanem številu objav kot pogoj za napredovanje. Čeprav vodilni v tem vidijo skrb za bolj kakovostne dosežke, je to le še dodatna degradacija področja, saj izjemno otežuje napredovanje, kar ob že tako mizernih plačah pomeni dodatno težje napredovati in posledično nazadovati v primerjavi z uradniki.

Uredba o stimuliranju poslovanja z gospodarstvom je zbirati-zirano in neproduktivno besedilo, zato predlagamo, da se uredbo zadrži, sindikati in nova vlada naj se znova začnejo pogovarjati o tem, uredba pa naj začne veljati šele po dogovoru. Do sprejetja naj veljajo sedanji mehanizmi. Tako nesmiselnega in zbirati-ziranega predloga in tako škodljivega za gospodarstvo kot je zdajšnji, nismo videli že vrsto let.

Poslabšanje plač bo prizadelo

zlasti mlade. To je neposredna posledica prešibke vključenosti mladih v sindikat in v odločanje. Le ob primernem deležu mladih v sindikatu bo mogočeboljšati delovne razmere oz. jim dati primerno težo v sistemu odločanja. Prav tako sindikat ni zadovoljen s predolгим statusom mladih v določenem delovnem razmerju, saj zato, denimo, ne dobijo posojil.

Postopna degradacija odnosa do visokega znanja, ki smo ji bili priča v zadnjih nekaj letih, je za sindikalno konferenco visokega

šolstva in znanosti nesprejemljiva. Ponovno bo treba vzpostaviti normalen odnos in spodbuditi politiko in predstavnike visokega šolstva in znanosti k dogovarjanju. Pri tem naj bi, seveda, upoštevali normalno avtonomijo visokega šolstva in znanosti po eni strani, po drugi pa tudi normalne odnose med področji (recimo, primerljivost z zdravniki).

Prof. dr. MATJAŽ GAMS,
podpredsednik
Sindikalne konference visokega
šolstva in znanosti Sviz

[dohodnina]

Zakon o dohodnini določa, da lahko davčni zavezanec zahteva, da se do 0,5 odstotka dohodnine, odmerjene po zakonu od dohodkov, ki se vštevajo v letno davčno osnovo, nameni financiranju splošno-koristnih namenov, političnih strank in reprezentativnih sindikatov. Davčni zavezanec lahko posameznemu upravičencu nameni 0,1 odstotka, 0,2 odstotka, 0,3 odstotka, 0,4 odstotka ali 0,5 odstotka dohodnine.

Med upravičenci, ki jim je mogoče nameniti del dohodnine (spisek lahko najdete na spletni strani Davčne uprave), je tudi Sviz. Zahtevo za namenitev dela dohodnine lahko da davčni zavezanec davčnemu organu kadar koli, ta pa upošteva veljavne zahtevke, s katerimi razpolaga 31. decembra v letu, za katero se dohodnina odmerja. Zahteva velja do tedaj, ko davčni organ prejme novo zahtevo za namenitev dela dohodnine ali preklic te zahteve.

Davčni zavezanci se torej lahko sami odločite, komu boste namenili del dohodnine, brez kakršnih koli finančnih posledic za vas kot zavezanca (gre za to, da lahko del dohodnine namesto državnemu proračunu namenite izbranim organizacijam). Sviz je že nekajkrat pozval svoje članice in člane ter druge, naj ta del dohodnine namenijo sindikatu. Ob letošnjem nakazilu denarja, zbranega iz dohodnine za lani, je na Svizov račun prislo 1.800 evrov. Sviz bo ves tako zbrani denar namenil za solidarnostne pomoči in za Lizin zdravstveni sklad. Kdor torej želi, lahko še do konca decembra Davčni upravi sporoči, da donacijo dohodnine namenja Svizu. Točen naziv za te potrebe je: **Sindikati vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije**, davčna številka pa 71091670.

SVIZOVE STRANI

Lizin sklad

Kot se nekateri veselijo praznikov, jih drugi opazujejo z žalostjo v očeh. Njihov družinski ali zdravstveni položaj je težak ... Zato bodimo odprti za stiske drugih, naj jih naša dejanja ogrejejo in jim zanetijo iskricke v oči. Naj vedo, da niso sami!

● Pomagajteboljšati kakovost življenja družin članov Sviza in njihovo življenje!

● Soustvarjajte pozitivno in solidarno okolje in z nesebičnimi dejanji pomagajte ljudem!

● Ozrite se okrog in bodite občutljivi za stiske drugih!

● Odzovite se pravočasno!

S skupnimi močmi in z zbranim denarjem sindikalnih zaupnikov, posameznikov, vrtcev in šol, Glavnega in Območnih odborov ter podjetij nam je od letošnjega aprila, ko je Glavni odbor Sviza ustanovil Lizin zdravstveni sklad, že uspelo pomagati deklici, dečku ter članici Sviza. Deklici smo

plačali operacijo in zdravljenje ter bivanje v tujini. Galovi družini smo pomagali z denarjem zaradi visokih stroškov prevoza z enega konca Slovenije na drugi, kjer je bil deček v bolnišnici. Omogočili smo jim tudi uporabljati prenosni računalnik za redne stike s prijatelji in zdravniki. Svizovi članici pa smo pomagali nakupiti zelo draga zdravila. A že nameravamo pomagati drugi Svizovi članici pri operaciji.

Od ustanovitve sklada smo imeli nekaj sej Upravnega odbora, tudi dopisnih. Odzivati se moramo namreč hitro, saj gre za najbolj občutljivejši del področja človekovega življenja – zdravje.

Pripravljamo že plakat z opisom dela Lizinega zdravstvenega sklada. Tako bomo širšo javnost ozaveščali, da lahko denar, namesto za voščilnice ali darila, namenijo v sklad. Enako lahko tudi del dohodnine namenijo Svizu, ki bo ta denar namenil v Lizin zdravstveni sklad.

Za prihodnje leto načrtujemo

"Vsi tujci smo si podobni po besedah, samo po dejanjih se razlikujemo."

Nataša Privošnik in Gal, ki smo mu pomagali

sofinancirati udeležbo otrok Svizovih članov na Lizinem poletnem taboru ter intervju za revijo Jana in druge časopise.

Z medijsko prepoznavnostjo želimo razširiti delovanje sklada in tako poskrbeti za čim bolj kakovostno zdravstveno oskrbo članov Sviza ter njihovih otrok, ki potrebujejo tovrstno pomoč.

Vabimo in prosimo vse, ki želite pomagati Svizovim članom ter njihovim otrokom, da nakažete de-

nar na račun Lizinega zdravstvenega sklada: **S156 0222 2025 5564 305.**

Vsem Svizovim članicam in članom, njihovim otrokom in družinam ter vsem zaposlenim v vzgoji, izobraževanju, znanosti in kulturi želi Lizin zdravstveni sklad uspešno in predvsem ZDRAVO NOVO LETO 2009.

NATAŠA PRIVOŠNIK, predsednica Upravnega odbora Lizinega zdravstvenega sklada

[aktivnosti]

Posvet šolskih svetovalnih delavcev

Zadnji petek v novembru je v Žalcu potekal strokovni posvet Društva šolskih svetovalnih delavcev Slovenije z naslovom »Pravna odgovornost učiteljev, svetovalnih delavcev in ravnateljev ter svetovalni delavec v prevedenem plačnem sistemu«. Na posvetu z več kot 220 udeleženci so sodelovali tudi Svizovi predstavniki, ki so zbranim predstavili nov plačni sistem, uvrstitev šolskih svetovalnih delavcev v njem ter odgovarjali na vprašanja prevedbe iz starega v novi sistem.

Na posvetu, ki ga organizatorji ocenjujejo za zelo uspešnega tudi ali zlasti po zaslugi predavateljice iz Službe Vlade RS za zakonodajo in Svizovih glavnega tajnika in pravnikov, so se prisotni strinjali z ugotovitvijo Društva in Sviza, da ima svetovalna služba pomembno mesto v šolah in je kot taka nenadomestljiva ter jo je treba le še krečiti.

[pravna pisarna] Piše TONE SELIŠKAR

Sprememba ali sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) pozna med drugimi tudi instituta spremembe pogodbe o zaposlitvi in sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi. Do takih sprememb največkrat pride zaradi spremenjenih okoliščin, a lahko tudi iz poslovnih razlogov. Pri sklenitvi nove, spremenjene pogodbe o zaposlitvi veljajo enake zakonitosti kot pri sklenitvi prvotne, to so obličnost pogodbe (pisna oblika) in obvezne sestavine pogodbe (naziv delovnega mesta, delovni čas in razporeditev delovnega časa, trajanje delovnega razmerja, osnovna plača in plača iz naslova uspešnost itd.). A seveda mora obstajati tudi pogodbeni volja obeh strank za sklenitev nove pogodbe. ZDR tudi določa, kdaj je nujno skleniti novo pogodbo o zaposlitvi – gre za primere, ko se spremeni naziv delovnega mesta, kraj opravljanja dela, čas, za katerega je sklenjena pogodba, ali če gre za spremembo določbe, za pogodbo za polni delovni čas ali za pogodbo s krajšim delovnim časom od polnega.

Spremembo pogodbe o zaposlitvi lahko predlaga vsaka od pogodbenih strank, a sklenitev nove pogodbe je odvisna od pogodbene volje obeh strank. Če se ena od strank z novo pogodbo o zaposlitvi ne strinja, potem ta ne bo sklenjena in še naprej veljavna dotedanja. Do tega najpogosteje pride, ko delodajalec ponudi delavcu novo pogodbo o zaposlitvi, ki je za delavca manj ugodna ali celo neugodna. Največkrat se to zgodi, ko delodajalec z novo pogodbo ponudi delavcu drugo, slabše vrednoteno delovno mesto v nižji tarifni skupini, krajši delovni čas od polnega ali pa mu ponudi pogodbo o zaposlitvi za določen čas, čeprav je bil do takrat zaposlen za nedoločen čas. Na novo ponujena pogodba pa lahko vsebuje tudi vse navedene prvine. S tako pogodbo delavec, seveda, ne more biti zadovoljen, z njo se ne strinja in je tudi ne podpisuje. V takem primeru še naprej velja dotedanja pogodba. Če pa se delavec z novo ponujeno pogodbo strinja in je z njo zadovoljen, jo bo, seveda, podpisal in takrat dotedanja pogodba o zaposlitvi preneha veljati, nadomesti jo nova. Novo pogodbo lahko delodajalec ponudi vsakemu delavcu, tudi tistim, ki so varovani, kot so sindikalni zapupniki, člani svetov, starejši. Znova opozarjamo, da je niso dolžni podpisati, če se z njo ne strinjajo.

Tedaj ima delodajalec, če za to obstajajo upravičeni (zakonski) razlogi, na razpolago institut odpovedi pogodbe o zaposlitvi z istočasno ponudbo nove pogodbe o zaposlitvi. Ti zakonski razlogi, ki jih opredeljuje 88. člen ZDR, so: če ni več potreb po opravljanju določenega dela pod pogoji, ki jih opredeljuje pogodba o zaposlitvi (poslovni razlog), če zaposleni ne dosega pričakovanih rezultatov dela (razlog nesposobnosti) in če ni zmožen opravljati dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti. A kadar obstajajo pogoji za nadaljnje delo zaposlenega, bo delodajalec od odpovedi dosedanje pogodbe o zaposlitvi ponudil delavcu v podpis novo, spremenjeno pogodbo. Ta ima nato 30 dni časa, da novo ponujeno pogodbo o zaposlitvi podpisuje. To posledično pomeni, da kadar delavec novo pogodbo podpisuje šele zadnji dan roka za podpis, ves čas od odpovedi do podpisa nove pogodbe o zaposlitvi dela na svojem dotedanjem delovnem mestu z enako dolgim delovnim časom in za enako plačilo. Če pa delavec ne bi podpisal nove pogodbe v 30-dnevem roku, mu delovno razmerje pri tem delodajalcu preneha. Tedaj ima pravice iz naslova odpovedi pogodbe o zaposlitvi.

Nova pogodba o zaposlitvi je lahko za delavca neugodna oziroma (kot navaja ZDR) neustrezna. To velja, kadar se novo ponujeno mesto nahaja v nižji tarifni skupini, kadar je določen krajši delovni čas od polnega ali pa je pogodba predlagana za določen čas. Tedaj ima delavec pravico do sorazmernega dela odpravnine, o kateri se dogovori z delodajalcem. Ministrstvo za šolstvo in šport je sprejelo stališče, da ima delavec pravico do tolikšnega dela odpravnine, za kolikor mu je bil skrajšan delovni čas. To ob novi, denimo, 4-urni zaposlitvi pomeni 50 odstotkov celotne odpravnine. Kadar je delavec z novo pogodbo o zaposlitvi razvrščen na delovno mesto, ki je vrednoteno enako kot dotedanje, a je osnovna plača na novem delovnem mestu nižja, samo zaradi tega razloga ni upravičen do sorazmernega dela odpravnine. In za konec še podatek, da delodajalec ne more in ne sme uporabiti instituta odpovedi pogodbe o zaposlitvi z istočasno ponudbo nove pogodbe o zaposlitvi pri zaščitnih kategorijah delavcev.

SVIZOV SVETOVALNI TELEFON ZA ŽRTVE NASILJA 01 244 09 18

torek od 16. do 18. ure, četrtek od 16. do 18. ure

[mednarodno] Splošna stavka v Makedoniji

Neodvisni sindikat zaposlenih v izobraževanju, znanosti in kulturi Makedonije SONK je 24. novembra letos začel splošno stavkati z več kot 90-odstotno udeležbo vrtcev, šol, fakultet, raziskovalnih inštitutov in kulturnih organizacij. SONK od makedonske vlade zahteva, da podpiše in izvrši kolektivne pogodbe za predšolsko vzgojo, osnovne in srednje šole, visoko šolstvo, znanost in kulturo – uporabljati naj se jih začne s 1. januarjem 2009. Ob tem zahteva še plačilo stroškov prehrane v višini 20 odstotkov povprečne plače v državi in povračilo stroškov prevoza na delo glede na dejanske stroške; spremembo pogojev o zaposlitvi za določen čas v pogodbe za nedoločen čas, če za to obstajajo objektivne možnosti in razlogi.

Sindikata se je za stavko odločil, ker z dotedanjimi pogajanjmi z ministrstvi in vlado niso uspeli. Od začetka stavke so bili člani sindikata podvrženi mnogim pritiskom in zahtevam, naj prekinjejo stavko, zlasti tisti s pogodbami za določen čas. Na zaposlene pritiska vlada prek ravnateljev in direktorjev, posameznih županov in šolskih inšpektorjev ter strankarskih aktivistov in občinskih uradnikov. Gre za očitno kršitev makedonske ustave, ki sicer zagotavlja pravico do organizacije stavke. Medtem makedonska vlada tudi sama grozi stavkajočim z izjavami ministrov in po medijih ter objavlja disciplinske sankcije in odpušcanje sodelujočih v stavki.

Makedonski kolegi so druge sindikate prosili, naj jih podprejo s pisnom podporo ter naj pišejo tudi makedonskim oblastem in od njih zahtevajo, da prenehajo pritiskati na stavkajoče; raje naj s predstavniki sindikata v enakopravnem socialnem dialogu najdejo kompromisne rešitve za njihove zahteve. Sviz je podprl makedonske vzgojitelje in učitelje, raziskovalce in kulturnike ter pisal tudi njegovemu predsedniku vlade. Pozval ga je, naj s sindikatom sede za pogajalsko mizo in se dogovori z zaposlenimi.

Ko so se razmere v Makedoniji še bolj zaostrile, je SONK povabil predstavnika Izobraževalne internacionale (EI) v Skopje. Na prošnjo generalnega sekretarja te svetovne učiteljske organizacije je na izredno misijo v Makedonijo (1. decembra letos) odšel glavni tajnik Sviza Branimir Štrukelj kot član izvršilnega odbora EI. Srečal se je z vodstvom sindikata SONK ter s stavkajočimi učitelji in jim izrekel vso podporo v imenu 30 milijonov učiteljev in učiteljic z vsega sveta. Sodeloval je tudi na izjemno dobro obiskani novinarski konferenci. Po vrnitvi je poročal o skrajno težkem položaju zaposlenih v Makedoniji, saj vlada nanje vrši hude in raznovrstne pritiskove. Makedonski kolegi so nas 3. decembra letos z zadovoljstvom obvestili, da je obisk predstavnika EI prinesel zelene rezultate in da so s predstavniki makedonske vlade podpisali dogovore in prekinili stavko.

Novoletna želja učiteljev v Iranu? Preživeti.

Zgodaj zjutraj v sredo, 26. novembra letos, je Izobraževalna internacionala obvestila vse svoje člane, da naj bi po podatkih iz zanesljivih virov iranskega učitelja in socialnega delavca kurdskega porekla Farzada Kamangarja iz njegove celice 121 v teheranskem zaporu odpeljali na usmrtež z obešanjem. Takoj je stekla akcija pošiljanja elektronskih sporočil iranskemu predsedniku Mahmoudu Ahmadinejadu, z zahtevo, da prepreči usmrtež. Vsi smo nestrno pričakovali nadaljnje informacije in četrtkove so bile nekoliko bolj pomirjujoče – Farzad je bil še vedno živ in se je dan prej imel celo možnost srečati s svojim odvetnikom.

Izobraževalna internacionala skupaj s človekoljubnimi organizacijami že dlje časa spremlja dogodke, povezane s Farzadom. O njegovem primeru smo že pisali tudi na septembrskih Svizovih straneh v Šolskih razgledih, takrat z bolj optimističnim podatkom, da je vrhovno sodišče zadržalo Farzadovo usmrtež. Zadnje informacije iz Irana so bile zato toliko bolj šokantne, kot je tudi šokantna in žalostna Farzadova zgodba.

Farzad Kamangar je 33-letni učitelj z 12 leti prakse. Bil je tudi član kurdskega učiteljskega sindikata in preden je bil ta sindikat prepovedan, je v njem skrbel za stike z javnostjo. Bil je tudi član uredniškega odbora časopisa, ki so mu prav tako prepovedali izhajati, in od leta 2005 še novinar in član iranske organizacije za zaščito človekovih pravic. Ko je julija 2006 prišel v Teheran na obisk k bratu v bolnišnico, so ga brez razloga aretirali in odvedli na zasllišanje. Ko je izpraševalcem na vprašanje o etničnem poreklu povedal, da je Kurd, so ga prebičali po celem telesu. Dodatno so ga bičali, ker je imel na svojem mobilnem telefonu posneto kurdsko glasbo. V enem izmed pisem, ki mu ga je uspelo poslati iz zapora, opisuje vsa mučenja, ki jih doživlja od prve aretacije do zdaj; od vseh pretepanj ima resno poškodovano levo nogo, mučili so ga z elektrošoki, mu zvezali oči in ga nato brcali in topli, privezali so ga na stol in ga tako pustili od 7. ure zjutraj do naslednjega dne, mu pozimi zmočili oblačila in ga nato zaprli v celico z odprtim oknom, ga vlekli po stopnicah, da mu je glava udarjala obnje, ga prisilili, da dlje časa stoji samo na eni nogi, mu prepovedali umivanje in omejili obisk stranišča na dvakrat na dan, mu prepovedali spati ponoči z udarjanjem po vratih celice ... Do zdaj je preživel v samici skupno več kot osem mesecev, med drugim tudi v celicah brez svežega zraka, veliki 1,65 krat 0,5 metra, večkrat pa po več mesecev ni imel nikakršnega stika z domačimi in odvetnikom. Vse to se Farzadu dogaja le zato, ker je kurdskega porekla, ter zaradi njegovega novinarskega in človekoljubnega dela.

Ceprav tožilstvo proti njemu nima nikakršnih dokazov o očitanih ni nezakonitih dejanjih in četudi je bil Farzad ob prvi preiskavi celo očiščen vseh obtožb, je iransko Revolucionarno sodišče 25. februarja letos po sojenju, ki se je odvijalo na skrivnem mestu in je trajalo le nekaj minut, zanj določilo smrtno kazen! Zadnji novembrsko sredo je kot strela z jasnega udarila novica, da bo Farzad usmrčen, a se to k sreči ni uresničilo. V Izobraževalni internacionali in Svizu bomo še naprej pozorno spremljali dogajanje in vas sproti obveščali, vabimo pa vas, da s pomočjo spletnega obrazca na strani Izobraževalne internacionale tudi vi iranskemu predsedniku pošljete sporočilo, naj prepreči Farzadovo usmrtež in mu omogoči pošteno sojenje.

Farzad Kamangar

mučenja, ki jih doživlja od prve aretacije do zdaj; od vseh pretepanj ima resno poškodovano levo nogo, mučili so ga z elektrošoki, mu zvezali oči in ga nato brcali in topli, privezali so ga na stol in ga tako pustili od 7. ure zjutraj do naslednjega dne, mu pozimi zmočili oblačila in ga nato zaprli v celico z odprtim oknom, ga vlekli po stopnicah, da mu je glava udarjala obnje, ga prisilili, da dlje časa stoji samo na eni nogi, mu prepovedali umivanje in omejili obisk stranišča na dvakrat na dan, mu prepovedali spati ponoči z udarjanjem po vratih celice ... Do zdaj je preživel v samici skupno več kot osem mesecev, med drugim tudi v celicah brez svežega zraka, veliki 1,65 krat 0,5 metra, večkrat pa po več mesecev ni imel nikakršnega stika z domačimi in odvetnikom. Vse to se Farzadu dogaja le zato, ker je kurdskega porekla, ter zaradi njegovega novinarskega in človekoljubnega dela.

Ceprav tožilstvo proti njemu nima nikakršnih dokazov o očitanih ni nezakonitih dejanjih in četudi je bil Farzad ob prvi preiskavi celo očiščen vseh obtožb, je iransko Revolucionarno sodišče 25. februarja letos po sojenju, ki se je odvijalo na skrivnem mestu in je trajalo le nekaj minut, zanj določilo smrtno kazen! Zadnji novembrsko sredo je kot strela z jasnega udarila novica, da bo Farzad usmrčen, a se to k sreči ni uresničilo. V Izobraževalni internacionali in Svizu bomo še naprej pozorno spremljali dogajanje in vas sproti obveščali, vabimo pa vas, da s pomočjo spletnega obrazca na strani Izobraževalne internacionale tudi vi iranskemu predsedniku pošljete sporočilo, naj prepreči Farzadovo usmrtež in mu omogoči pošteno sojenje.